

ความเชื่อและทัศนคติด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ของคน
เจนเนอร์เรชั่น 'Z' : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
BELIEFS AND ATTITUDES TOWARDS OFFERING FOODS OF OLDER PEOPLE
SUPPORT MONKS OF GENERATION Z PEOPLE: A CASE OF STUDY OF
SISAKET RAJABHAT UNIVERSITY STUDENTS

เดชภณ ทองเดิม¹ และจิรนนท์ แก้วมา²
Tachapon Tongterm¹ and Jeeranan Kaema²
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ¹
Sisaket Rajabhat University¹
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา²
Songkhla Rajabhat University²
E-mail s: jojoe_spsc_chula@hotmail.com

ได้รับบทความ: 20 เมษายน 2564; แก้ไขบทความ: 2 มิถุนายน 2564; ตอรับตีพิมพ์: 20 มิถุนายน 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อและทัศนคติด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ของคนเจนเนอร์เรชั่น 'Z' ตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 400 คน อายุเฉลี่ย 19.60 ± 0.94 ปี ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายและสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1. นักศึกษามีความเชื่อด้านการถวายอาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ ดังนี้ 1) การถวายอาหารในประเภทอาหารที่ญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว (ตาย) ชอบรับประทาน ญาติที่ล่วงลับไปแล้วจะได้รับอาหารประเภทนั้นๆ ที่นำไปถวายในอีกภพภูมิด้วยเช่นกัน ร้อยละ 94.8 2) การถวายอาหารจะทำให้ตนเองได้รับผลบุญในชาตินี้ ร้อยละ 93.8 และ 3) การถวายอาหารจะทำให้ตนเองได้รับผลบุญในชาติหน้า ร้อยละ 93.0 2. นักศึกษามีทัศนคติด้านการถวายอาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ ดังนี้ การหาความรู้เกี่ยวกับอาหาร/โภชนาการและสุขภาพเป็นเรื่องจำเป็น ร้อยละ 97.3 อาหารที่มีสารอาหารครบถ้วนไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง ร้อยละ 95.8 และ การเลือกซื้ออาหารควรพิจารณาคุณค่าทางโภชนาการมากกว่ารสชาติและความถูกใจ ร้อยละ 94.1

คำสำคัญ: การถวายอาหาร, พระสงฆ์, นักศึกษา, จังหวัดศรีสะเกษ

Abstract

This research aimed to study beliefs and attitudes towards food offering to monks of the Z Generation People. The samples were 400 graduate students who were grade 1 to 4 and aged 19.60 ± 0.94 years old of Sisaket Rajabhat University. They were selected by using simple random sampling and accidental sampling. The instrument to gather data was questionnaire developed by the researchers. Data analysis was accomplished by using percentage. The followings were the research results: 1. The beliefs towards food offering to monks of the students found that there were 94.8% regarding “food offering to monks for the dead person, they will get these food in their realms too”, 93.8% regarding “food offering to monks is the way to get merit in this life”, and 93.0% regarding “food offering to monks is the way to get merit in the next life”. 2. The attitudes towards food offering to monks of the students found that there were 97.3% regarding “the study about food/nutrition and health is necessary”, 95.8% regarding “the fully nutrient food is not need to expensive” and 94.1% regarding “Food shopping should consider about the nutrition value more than flavor and liking”.

Keywords: Food Offering, Monk, Graduate Student, Sisaket Province.

บทนำ

พระสงฆ์ถือเป็นต้นแบบของการประพฤติปฏิบัติ หรือเป็นบุคคลที่ควรเคารพบูชา กล่าวคือ พระสงฆ์ต้องปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของการบวช และมีหน้าที่ยึดหลักอันประกอบด้วยธรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของคนหมู่มาก โดยพระสงฆ์มีหน้าที่สำคัญในการสืบทอดและเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้คงอยู่และกว้างขวางออกไป การดูแลสุขภาพพระสงฆ์ให้แข็งแรงสมบูรณ์จึงถือเป็นหนึ่งในวิธีที่จะช่วยดูแลและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้มั่นคงสืบไป จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ปัจจุบันพระสงฆ์ไทยมีปัญหาสุขภาพจำนวนมากไม่ต่างจากกลุ่มบุคคลทั่วไป (จงจิตร อังคทะวานิช และคณะ, 2559) (สมเกียรติ รามัญวงศ์ และคณะ, 2561) อาทิเช่น โรคอ้วน (ศรีเมือง พลัทธิ, 2562) โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดและหัวใจ ฯลฯ (ศนิกันต์ ศรีมณี และคณะ, 2556) (พระครูสุวิธานพัฒนบัณฑิต และคณะ, 2558) นอกจากนี้ยังพบว่าในบริบท

ชุมชนอุตสาหกรรม พระสงฆ์มีปัญหาสุขภาพด้านระบบทางเดินหายใจ โรคผิวหนัง โรคเกี่ยวกับเลือด ซึ่งเป็นผลมาจากมลพิษในเขตอุตสาหกรรมอีกด้วย (วัชรินทร์ ออละอ, 2557)

พระสงฆ์เป็นกลุ่มประชากรที่อาจมีปัญหาด้านการบริโภคอาหารแตกต่างจากบุคคลทั่วไป เนื่องด้วยถูกกำหนดด้วยพระธรรมวินัยที่มีให้พระสงฆ์จัดหาหรือประกอบอาหารเอง นอกจากนี้ พระสงฆ์ในเขตชุมชนเมือง ยังมีวิถีชีวิตที่ต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนเมือง กล่าวคือ ออกเดินบิณฑบาตในบริเวณตลาดสด หรือบริเวณที่มีประชาชนพลุกพล่านมากขึ้น ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนที่ต้องการวิธีการทำบุญที่มีความสะดวก สบาย และรวดเร็วมากขึ้นในปัจจุบันนั่นเอง แม้แต่ในชนบทก็ยังพบว่า พฤติกรรมการถวายอาหารของประชาชนก็เปลี่ยนไปจากอดีตเช่นเดียวกัน โดยจากการศึกษาของ (รัชนิกร ตาเสน และทรงวุฒิ ดวงรัตนพันธ์, 2562) ที่ได้รายงานไว้ว่า ประชาชนนิยมซื้ออาหารเพื่อถวายพระสงฆ์ สูงถึงร้อยละ 69.3 ปรุงอาหารเอง เพียงร้อยละ 31.7 โดยอาหารที่ปรุงเองนั้นยังประกอบไปด้วยแป้ง ไขมันซึ่งเป็นอาหารที่อยู่ในโซนสีแดง ส่งผลต่อการเกิดโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือดและสุขภาพของพระสงฆ์ อาทิ บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป แครกหมู อาหารผัด แกงกะทิ นมรสหวาน และขนมหวาน เช่น แดงไทยกะทิสด ทั้งนี้อาจจะเกิดจากความไม่รู้หรือความเข้าใจผิดของประชาชนในด้านการถวายอาหาร (นัยนา ยอดระบำ และคณะ, 2556) ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของพระสงฆ์ทั้งสิ้น แม้ในปัจจุบันจะมีหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรต่างๆ ได้ดำเนินการสร้างเสริมสุขภาพให้แก่พระสงฆ์ไทยมากขึ้น แต่ยังคงพบว่าการดำเนินการแก้ไขปัญาสุขภาพของพระสงฆ์ไทย ยังไม่สามารถทำได้อย่างทั่วถึง สำหรับในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า พระสงฆ์สูงอายุ มีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการบริโภคอาหาร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมด้านการถวายอาหารของประชาชนในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ยังไม่มีการรายงานมาก่อน

สรุปได้ว่าพฤติกรรมการถวายอาหาร เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการส่งเสริมสุขภาพพระสงฆ์ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมดังกล่าวหรือถวายแด่พระสงฆ์ พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์ของอาหารที่ติดบาตรหรือถวายแด่พระสงฆ์ของประชาชน ทักษะต่อการทำบุญ ระดับการศึกษาของประชาชน และอายุของประชาชน ล้วนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการถวายอาหาร (ศนิกันต์ ศรีมณี, 2561) ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะดำเนินงานวิจัยเรื่อง “ความเชื่อและทัศนคติด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ของคนเจนเนอร์เรชั่น ‘Z’ : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ” โดยสาเหตุที่ศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น หรือ Generation Z (Gen-Z) นั้น เนื่องมาจากเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 10-24 ปี (เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2538-2552) เติบโตมาพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายที่อยู่แวดล้อมรอบตัว มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีต่างๆ เรียนรู้ได้รวดเร็ว และอยู่กับสื่อดิจิทัลโดยกำเนิด ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่บนโลกออนไลน์ และกำลังอยู่ในวัยเรียน จึงถือเป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางศาสนา

น้อย ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาคณะผู้วิจัยพบว่ายังไม่ได้มีการศึกษาในประเด็นนี้มาก่อน ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลองค์ความรู้ความเชื่อและทัศนคติด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ และเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการใช้ในการส่งเสริมสุขภาพพระสงฆ์ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเชื่อด้านการถวายอาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาทัศนคติด้านการถวายอาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ : กรณีศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ” โดยเป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross sectional descriptive study) ซึ่งผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จาก คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เลขที่โครงการวิจัย 032/2562 โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร (Population) คือ ประชาชนชายและหญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ในจังหวัดศรีสะเกษ ในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 7,956 คน (มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 2562)

ตัวอย่าง (Sample) กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน ± 5 พบว่า ซึ่งพบว่าต้องใช้ขนาดตัวอย่างที่น้อยที่สุด คือ 400 คน โดยคณะผู้วิจัยคัดเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) โดยคณะผู้วิจัยมีเกณฑ์คัดเข้า และเกณฑ์คัดออก ดังนี้

เกณฑ์ในการเลือกตัวอย่างเข้ามศึกษา (Inclusion Criteria)- ประชาชนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ในจังหวัดศรีสะเกษ ในปี พ.ศ. 2562

- ตัวอย่างเข้าใจภาษาไทยเป็นอย่างดี
- ตัวอย่างยินดีเข้าร่วมโครงการวิจัย

เกณฑ์ในการคัดตัวอย่างออกจากการศึกษา (Exclusion Criteria)

- ตัวอย่างไม่ยินดีเข้าร่วมโครงการวิจัย
- ตัวอย่างอยู่ในสภาพต่อไปนี้ คือ หมดสติ หรือ เกือบหมดสติ พุดไม่ได้ พุดไม่รู้เรื่อง วุ่นวาย สับสน ใส่ท่อหายใจ หรือใส่หลอดคอ จนไม่สามารถตอบแบบสอบถามได้

- ตัวอย่างให้ข้อมูล แต่ไม่ประสงค์เปิดเผยข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Instrument) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้น ผ่านการหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการนำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบรายละเอียดของข้อคำถาม และพิจารณาเนื้อหาว่ามีความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยได้ผลค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.72 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ซึ่งใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ค่าได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.74

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการเตรียมแบบสอบถาม อบรมผู้ช่วยเก็บข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัน/เวลาที่กำหนด ลงรหัสข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งคณะผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ดำเนินการเองทุกขั้นตอนตลอดการเก็บข้อมูล ดังมีขั้นตอนการปฏิบัติตามลำดับต่อไปนี้

1. ขอความร่วมมือกับอธิการบดี และประสานงานกับคณะที่เกี่ยวข้อง
2. คณะผู้วิจัยร่วมกับผู้ช่วยวิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 ถึง 31 ธันวาคม 2562
3. นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษานำเสนอเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างนักศึกษาที่ถวายอาหารแด่พระสงฆ์ 2) ความเชื่อด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ของนักศึกษา และ 3) ทศนคติด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ของนักศึกษา ดังต่อไปนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษที่ถวายอาหารแด่พระสงฆ์ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 78.8 เป็นเพศชายร้อยละ 21.2 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มากที่สุดถึงร้อยละ 92.0 ส่วนใหญ่เดินทางไปวัดรถจักรยานยนต์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.0 รองลงมาคือการเดิน ร้อยละ 12.8 และใช้จักรยาน ร้อยละ 8.0 ตามลำดับ ส่วน

ใหญ่ใช้ระยะเวลาในการเดินทางไปวัดน้อยกว่า 30 นาที ร้อยละ 91.5 โดยช่วงเวลาที่ถวายอาหารแด่พระสงฆ์จำนวนมากที่สุด คือ ช่วงตักบาตร ร้อยละ 75.8 รองลงมาคือช่วงถวายอาหารเช้า (ถวายจังหัน) ร้อยละ 42.8 ประเภทของอาหารที่ถวายพระสงฆ์มากที่สุด คือ ปลาหมู/ไก่ ทอด ร้อยละ 54.8 รองลงมาคือ ไข่ต้ม ร้อยละ 45.0 ไข่เจียว ร้อยละ 43.8 ปลากระป๋อง ร้อยละ 33.8 น้ำพริก/ป่น ร้อยละ 33.5 ตามลำดับ สำหรับน้ำปานะที่ถวายแด่พระสงฆ์มากที่สุดคือ น้ำเปล่า ร้อยละ 79.3 รองลงมาคือ นม/ชา/น้ำหวานต่างๆ ร้อยละ 34.3 น้ำผลไม้ ร้อยละ 24.3 และกาแฟ ร้อยละ 15.8 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างนักศึกษาที่ถวายอาหารพระสงฆ์ จำแนกตามลักษณะทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	85	21.3
หญิง	315	78.8
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	368	92.0
10,001-15,000 บาท	30	7.5
15,001-20,000 บาท	2	0.5
มากกว่า 20,000 บาท		
การเดินทางไปวัด		
รถยนต์	19	4.8
จักรยานยนต์	296	74.0
จักรยาน	32	8.0
เดิน	51	12.8
อื่นๆ	3	0.6
ระยะเวลาเดินทางไปวัด		
น้อยกว่า 30 นาที	366	91.5
30-60 นาที	30	7.5
มากกว่า 60 นาที	4	1.0
อื่นๆ	400	100
ช่วงเวลาถวายอาหารแด่พระภิกษุสงฆ์		
ตักบาตร	303	75.8

ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ถวายอาหารเช้า (ถวายจ้งหัน)	171	42.8
ถวายอาหารเที่ยง (ถวายเพล)	48	12.0
ถวายหลังเที่ยง (ถวายน้ำปานะ)	7	1.8
ถวายสังฆทาน	69	17.3
ถวายปัจจัย (เงิน) แต่พระภิกษุสงฆ์ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา		
ไม่ใช่	94	23.5
ใช่	306	76.5
ประเภทของอาหารที่ถวายพระภิกษุสงฆ์ใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา		
ไข่ต้ม	180	45.0
ไข่เจียว	175	43.8
ไข่พะโล้/ไข่ตุ๋น	83	20.8
ปลาทุ/หมู/ไก่ ทอด	219	54.8
น้ำพริก/ ป่น	134	33.5
ปลากระป๋อง	135	33.8
ผักลวก/ต้ม/นึ่ง	114	28.5
ส้มตำ/ตำแดง/ตำถั่ว	38	9.5
ไก่/ปลา/หมู/เนื้อ ย่าง	75	18.8
ไก่/ปลา/หมู/เนื้อ ต้ม	100	25.0
เนื้อแดดเดียว	29	7.3
แฮมเนื้อ/หมู/ไก่/ปลา	14	3.5
ผักดองต่างๆ (ส้มผัก)	18	4.5
ลาบ เนื้อ/หมู/ไก่/ปลา	49	12.3
อาหารจานเดียว	30	7.5
ก้วยเตี่ยว/ก้วยจับ/สุกี้	13	3.3
ยำประเภทต่างๆ	25	6.3
ผลไม้ดอง	9	2.3
แกงพะแนง/ขาหมู/เขี้ยวหวาน	63	15.8
อาหารทะเล	7	1.8
หมูกระทะ	5	1.3
บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป	56	14.0

ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ผลไม้สดที่มีรสหวาน เช่น มะม่วงสุก ลำไย เงาะ ฯลฯ	57	14.3
ประเภทของน้ำปานะที่ถวายพระภิกษุสงฆ์ใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา		
น้ำอัดลม เช่น โค้ก เป๊ปซี่	34	8.5
นม ชา น้ำหวานต่างๆ	137	34.3
น้ำเปล่า	317	79.3
อาหารเสริม แบรินด์ ฯลฯ	20	5.0
กาแฟ	63	15.8
น้ำผลไม้	97	24.3
เครื่องดื่มชูกำลัง เช่น เอ็ม150	26	6.5
อื่นๆ	5	1.3

2) ความเชื่อด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ของนักศึกษา พบว่า จากข้อความ 10 ประเด็น ตัวอย่างนักศึกษามีความเชื่อแต่ยังมีข้อสงสัย จำนวนมากที่สุด 9 ประเด็น ได้แก่ ประเด็น “การถวายอาหารในประเภทอาหารที่ญาติผู้ล่วงลับไปแล้วของท่าน (ตาย) ชอบรับประทาน ญาติที่ล่วงลับไปแล้วของท่านก็จะได้รับอาหารประเภทนั้นๆ ที่ท่านนำไปถวายในอีกภพภูมิด้วยเช่นกัน” ร้อยละ 57.3 ประเด็น “การถวายอาหารจะทำให้ตนเองได้รับผลบุญในชาตินี้” ร้อยละ 52.3 ประเด็น “การถวายอาหารที่มีชื่อเป็นมงคลเกี่ยวกับเงิน ทอง เช่น ทองหยิบ ทองม้วน ฯลฯ จะช่วยส่งเสริมฐานะทางการเงินของครอบครัวท่านได้” และ “การถวายอาหารที่มีชื่อเป็นมงคลพ้องเสียง เช่น กล้วย จะทำให้งานสำเร็จได้ง่าย ๆ/ ลาบ จะทำให้มีโชคลาภ /มะยม จะทำให้คนนิยมชมชอบ/ ขนุน จะทำให้มีผู้สนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกทุกๆ ด้าน ฯลฯ” ร้อยละ 47.8 เท่ากัน ประเด็น “การถวายอาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ 9 รูปจะทำให้ชีวิตมีความเจริญก้าวหน้า” ร้อยละ 45.0 ประเด็น “การที่นำอาหารมาถวายพระภิกษุสงฆ์จะต้องเป็นอาหารที่ดีที่สุดเสมอ” ร้อยละ 41.0 ประเด็น “การทำบุญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาจะทำให้ท่านได้รับผลบุญมากกว่าวันปกติ” ร้อยละ 40.5 ประเด็น “การทำอาหารด้วยตนเองจะได้บุญมากกว่าการซื้ออาหารมาถวาย” ร้อยละ 40.0 และ ประเด็น “การที่ท่านถวายอาหารราคาแพงแด่พระภิกษุสงฆ์จะทำให้ท่านได้บุญมาก” ร้อยละ 33.0 ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่นักศึกษามีความเชื่ออย่างไม่มีข้อสงสัย จำนวนมากที่สุด มีเพียง 1 ประเด็น คือ “การถวายอาหารจะทำให้ตนเองได้รับผลบุญในชาติหน้า” ร้อยละ 49.0 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2

จำนวนและร้อยละของความเชื่อด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ของนักศึกษา จำแนกรายข้อ

ความเชื่อด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านมีความเชื่อว่า “การถวายอาหารในประเภทอาหารที่ญาติผู้ ล่วงลับไปแล้วของท่าน (ตาย) ชอบรับประทาน ญาติที่ล่วงลับไปแล้ว ของท่านก็จะได้รับอาหารประเภทนั้นๆ ที่ท่านนำไปถวายในอภภภูมิ ด้วยเช่นกัน”		
เชื่ออย่างไม่มีข้อสงสัย	150	37.5
เชื่อแต่ยังมีข้อสงสัย	229	57.3
ไม่เชื่อและยังมีข้อสงสัย	18	4.5
ไม่เชื่อเด็ดขาด	3	0.8
2. ท่านมีความเชื่อว่า “การถวายอาหารจะทำให้ตนเองได้รับผลบุญใน ชาตินี้”		
เชื่ออย่างไม่มีข้อสงสัย	166	41.5
เชื่อแต่ยังมีข้อสงสัย	209	52.3
ไม่เชื่อและยังมีข้อสงสัย	18	4.5
ไม่เชื่อเด็ดขาด	7	1.8
3. ท่านมีความเชื่อว่า “การถวายอาหารจะทำให้ตนเองได้รับผลบุญใน ชาติหน้า”		
เชื่ออย่างไม่มีข้อสงสัย	196	49.0
เชื่อแต่ยังมีข้อสงสัย	176	44.0
ไม่เชื่อและยังมีข้อสงสัย	26	6.5
ไม่เชื่อเด็ดขาด	2	0.5
4. ท่านมีความเชื่อว่า “การถวายอาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ 9 รูปจะทำให้ ชีวิตมีความเจริญก้าวหน้า”		
เชื่ออย่างไม่มีข้อสงสัย	178	44.5
เชื่อแต่ยังมีข้อสงสัย	180	45.0
ไม่เชื่อและยังมีข้อสงสัย	37	9.3
ไม่เชื่อเด็ดขาด	5	1.3
5. ท่านมีความเชื่อว่า “การที่ท่านถวายอาหารราคาแพงแด่พระภิกษุสงฆ์ จะทำให้ท่านได้บุญมาก”		

ความเชื่อด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์	จำนวน	ร้อยละ
เชื่ออย่างไม่มีข้อสงสัย	68	17.0
เชื่อแต่ยังมีข้อสงสัย	132	33.0
ไม่เชื่อและยังมีข้อสงสัย	75	18.8
ไม่เชื่อเด็ดขาด	125	31.3
6. ท่านมีความเชื่อว่า “การทำบุญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาจะทำให้ท่านได้รับบุญมากกว่าวันปกติ”		
เชื่ออย่างไม่มีข้อสงสัย	92	23.0
เชื่อแต่ยังมีข้อสงสัย	162	40.5
ไม่เชื่อและยังมีข้อสงสัย	82	20.5
ไม่เชื่อเด็ดขาด	64	16.0
7. ท่านมีความเชื่อว่า “การทำอาหารด้วยตนเองจะได้บุญมากกว่าการซื้ออาหารมาถวาย”		
เชื่ออย่างไม่มีข้อสงสัย	127	31.8
เชื่อแต่ยังมีข้อสงสัย	160	40.0
ไม่เชื่อและยังมีข้อสงสัย	78	19.5
ไม่เชื่อเด็ดขาด	35	8.8
8. ท่านมีความเชื่อว่า “การที่นำอาหารมาถวายพระภิกษุสงฆ์จะต้องเป็นอาหารที่ดีที่สุดเสมอ”		
เชื่ออย่างไม่มีข้อสงสัย	149	37.3
เชื่อแต่ยังมีข้อสงสัย	164	41.0
ไม่เชื่อและยังมีข้อสงสัย	50	12.5
ไม่เชื่อเด็ดขาด	37	9.3
9. ท่านมีความเชื่อว่า “การถวายอาหารที่มีชื่อเป็นมงคลเกี่ยวกับเงิน ทอง เช่น ทองหยิบ ทองม้วน ฯลฯ จะช่วยส่งเสริมฐานะทางการเงินของครอบครัวท่านได้”		
เชื่ออย่างไม่มีข้อสงสัย	123	30.8
เชื่อแต่ยังมีข้อสงสัย	191	47.8
ไม่เชื่อและยังมีข้อสงสัย	63	15.8
ไม่เชื่อเด็ดขาด	23	5.8

ความเชื่อด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์	จำนวน	ร้อยละ
10. ท่านมีความเชื่อว่า “การถวายอาหารที่มีชื่อเป็นมงคลพ้องเสียง เช่น กล้วย จะทำให้งานสำเร็จได้ง่าย ๆ/ ลาบ จะทำให้มีโชคลาภ /มะยม จะทำให้คนนิยมชมชอบ/ ขนุน จะทำให้มีผู้สนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกทุกๆ ด้าน ฯลฯ”		
เชื่ออย่างไม่มีข้อสงสัย	114	28.5
เชื่อแต่ยังมีข้อสงสัย	191	47.8
ไม่เชื่อและยังมีข้อสงสัย	64	16.0
ไม่เชื่อเด็ดขาด	31	7.8

3) ทศนคตด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ของนักศึกษา พบว่า จากข้อความ 10 ประเด็น ตัวอย่างนักศึกษามีทศนคตในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวนมากที่สุด 5 ประเด็น ได้แก่ ประเด็น “การหาความรู้เกี่ยวกับอาหาร โภชนาการและสุขภาพเป็นเรื่องจำเป็น” ร้อยละ 63.5 ประเด็น “อาหารที่มีสารอาหารครบถ้วนไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง” ร้อยละ 63.3 ประเด็น “การกินอาหารที่มีรสเค็มจัด หรือหวานจัดก่อให้เกิดโทษต่อร่างกาย” ร้อยละ 60.5 ประเด็น “การกินอาหารจากธรรมชาติมีประโยชน์มากกว่ากินอาหารเสริมสำเร็จรูป” ร้อยละ 56.3 และประเด็น “การเลือกซื้ออาหารควรพิจารณาคุณค่าทางโภชนาการมากกว่ารสชาติและความถูกใจ” ร้อยละ 49.3 ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่นักศึกษามีทศนคตในระดับเห็นด้วย จำนวนมากที่สุด มี 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็น “การกินไขมันจากสัตว์จะทำให้ระดับคอเลสเตอรอลสูง” ร้อยละ 52.5 ประเด็น “การกินอาหารให้อิ่มทุกมื้อจะไม่เป็นโรคขาดสารอาหาร” ร้อยละ 46.8 ประเด็น “ผลไม้ทุกชนิดมีประโยชน์ต่อร่างกายกินได้ไม่จำกัด” ร้อยละ 38.5 และประเด็น “ดื่บที่ไม่สุกจะมีรสชาติอร่อยกว่าดื่บที่ลวกจนสุก” ร้อยละ 31.8 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามีทศนคตในระดับไม่เห็นด้วย จำนวนมากที่สุด 1 ประเด็น คือ “ควรกินอาหารที่มีไขมันสูงเพื่อเพิ่มกล้ามเนื้อ” คิดเป็นร้อยละ 36.0 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3

จำนวนและร้อยละ ของทศนคตด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ของนักศึกษา จำแนกรายข้อ

ทศนคตด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์	จำนวน	ร้อยละ
1. อาหารที่มีสารอาหารครบถ้วนไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	8	2.0
ไม่เห็นด้วย	9	2.3
เห็นด้วย	130	32.5

ทัศนคติด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	253	63.3
2. การกินไขมันจากสัตว์จะทำให้ระดับคอเลสเตอรอลสูง		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	6	1.5
ไม่เห็นด้วย	39	9.8
เห็นด้วย	210	52.5
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	145	36.3
3. การหาความรู้เกี่ยวกับอาหาร โภชนาการและสุขภาพเป็นเรื่องจำเป็น		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	0.3
ไม่เห็นด้วย	10	2.5
เห็นด้วย	135	33.8
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	254	63.5
4. การกินอาหารจากธรรมชาติมีประโยชน์มากกว่ากินอาหารเสริมสำเร็จรูป		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	0.3
ไม่เห็นด้วย	20	5.0
เห็นด้วย	154	38.5
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	225	56.3
5. การเลือกซื้ออาหารควรพิจารณาคุณค่าทางโภชนาการมากกว่ารสชาติและความถูกใจ		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	0.8
ไม่เห็นด้วย	21	5.3
เห็นด้วย	179	44.8
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	197	49.3
6. การกินอาหารให้อิ่มทุกมื้อจะไม่เป็นโรคขาดสารอาหาร		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7	1.8
ไม่เห็นด้วย	79	19.8
เห็นด้วย	187	46.8
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	127	31.8
7. ควรกินอาหารที่มีไขมันสูงเพื่อเพิ่มกล้ามเนื้อ		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	35	8.8

ทัศนคติด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วย	144	36.0
เห็นด้วย	137	34.3
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	84	21.0
8. การกินอาหารที่มีรสเค็มจัด หรือหวานจัดก่อให้เกิดโทษต่อร่างกาย		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	0.8
ไม่เห็นด้วย	14	3.5
เห็นด้วย	141	35.3
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	242	60.5
9. ดับที่ไม่สุกจะมีรสชาติอร่อยกว่าดับที่ลวกจนสุก		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	62	15.5
ไม่เห็นด้วย	119	29.8
เห็นด้วย	127	31.8
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	92	23.0
10. ผลไม้ทุกชนิดมีประโยชน์ต่อร่างกายกินได้ไม่จำกัด		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	22	5.5
ไม่เห็นด้วย	72	18.0
เห็นด้วย	154	38.5
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	152	38.0

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาที่พบว่าตัวอย่างนักศึกษามีความเชื่อด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ ในระดับเชื่อแต่ยังมีข้อสงสัย จำนวนมากที่สุด 9 ประเด็น ได้แก่ ประเด็น “การถวายอาหารในประเภทอาหารที่ญาติผู้ล่วงลับไปแล้วของท่าน (ตาย) ขอบรับประทาน ญาติที่ล่วงลับไปแล้วของท่านก็จะได้รับอาหารประเภทนั้นๆ ที่ท่านนำไปถวายในอีกภพภูมิด้วยเช่นกัน” ร้อยละ 57.3 ประเด็น “การถวายอาหารจะทำให้ตนเองได้รับผลบุญในชาตินี้” ร้อยละ 52.3 ประเด็น “การถวายอาหารที่มีชื่อเป็นมงคลเกี่ยวกับเงิน ทอง เช่น ทองหยิบ ทองม้วน ฯลฯ จะช่วยส่งเสริมฐานะทางการเงินของครอบครัวท่านได้” และ “การถวายอาหารที่มีชื่อเป็นมงคลป้องกันภัย เช่น กล้วย จะทำให้งานสำเร็จได้ง่ายๆ/ลาบ จะทำให้มีโชคลาภ/มะยม จะทำให้คนนิยมชมชอบ/ขนุน จะทำให้มีผู้สนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกทุกๆ ด้าน ฯลฯ” ร้อยละ 47.8 เท่ากัน ประเด็น “การถวายอาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ 9 รูปจะทำให้ชีวิตมีความเจริญก้าวหน้า” ร้อยละ 45.0 ประเด็น “การที่นำอาหารมาถวายพระภิกษุสงฆ์จะต้องเป็น

อาหารที่ดีที่สุดเสมอ” ร้อยละ 41.0 ประเด็น “การทำบุญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาจะทำให้ท่านได้รับผลบุญมากกว่าวันปกติ” ร้อยละ 40.5 ประเด็น “การทำอาหารด้วยตนเองจะได้บุญมากกว่าการซื้ออาหารมาถวาย” ร้อยละ 40.0 และ ประเด็น “การที่ท่านถวายอาหารราคาแพงแด่พระภิกษุสงฆ์จะทำให้ท่านได้บุญมาก” ร้อยละ 33.0 ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่นักศึกษามีความเชื่ออย่างไม่มีข้อสงสัย จำนวนมากที่สุด มีเพียง 1 ประเด็น คือ “การถวายอาหารจะทำให้ตนเองได้รับผลบุญในชาติหน้า” ร้อยละ 49.0 นั้น อาจเป็นผลมาจาก การมีความเชื่อเรื่องผลบุญ สิริมงคล และอานิสงส์ของการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเองและครอบครัว ดังผลการศึกษาของ รัชนิกร ตาเสน และทรงวุฒิ ดวงรัตนพันธ์ (2562) ที่ศึกษาความเชื่อและพฤติกรรมการทำบุญใส่บาตรและถวายภัตตาหารของชาวพุทธที่เฝ้าต่อสุขภาพของพระสงฆ์: กรณีศึกษาในจังหวัดน่าน ที่ว่า ความเชื่อในการทำบุญของชาวพุทธ ถึงร้อยละ 76.66 ตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานของความศรัทธาในบุญและบาปผ่านพิธีกรรมและศาสนาเพื่อให้เกิดสิริมงคลแก่ตัวเอง บุคคลอันเป็นที่รักและบุคคลที่เสียชีวิตไปแล้ว อาหารทำบุญล้วนมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับความชอบส่วนบุคคลและอาหารมงคล พฤติกรรมการถวายอาหารทำบุญของชาวพุทธในเมืองและในชนบทมีความเชื่อในการถวายอาหารทำบุญไม่ต่างกัน ภายใต้บริบทของสังคมประเพณีและวัฒนธรรมของชาวชนบทท้องถิ่นยังมีวิถีปฏิบัติสืบทอดตามบรรพบุรุษและมีประกอบอาหารทำบุญในครัวเรือนถวายพระสงฆ์มากกว่าชาวพุทธในเมือง แต่ด้วยสถานะเศรษฐกิจและสังคมที่แปรเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมเมือง มีวิถีชีวิตที่เร่งรีบส่งผลต่อให้ในภาพรวมพฤติกรรมเตรียมอาหารทำบุญที่ชาวพุทธถวายให้แก่พระสงฆ์เป็นอาหารที่ซื้อมากกว่าปรุงเองในครัวเรือน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ลลิตทิพย์ ธนสมบัตินันท์ (2556) ที่ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการตักบาตรและถวายภัตตาหารเพื่อสุขภาพที่ดีของพระสงฆ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อและวิถีปฏิบัติของพระพุทธศาสนิกชนในการตักบาตรและถวายภัตตาหาร พฤติกรรมการฉันภัตตาหารของพระสงฆ์ และวิถีปฏิบัติที่เหมาะสมในการตักบาตรถวายภัตตาหาร และการฉันภัตตาหารที่เหมาะสมเพื่อสร้างเสริมสุขภาพที่ดีให้แก่พระสงฆ์ ซึ่งสรุปได้ว่า แนวคิดเรื่อง “บุญ” ที่เป็นสิ่งสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์และพุทธศาสนิกชน กล่าวคือ พุทธศาสนิกชนตักบาตรถวายภัตตาหารเพื่อให้พระสงฆ์ครองสมณเพศได้ ขณะเดียวกันพระสงฆ์ก็แสดงบทบาทในการทำนุบำรุงและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ปรากฏการณ์สุขภาพพระสงฆ์จึงอธิบายจากวิถีปฏิบัติของพระพุทธศาสนิกชนในการตักบาตรและถวายภัตตาหารซึ่งจัดเป็นสังฆทานประเภทหนึ่งผ่านแนวคิดพุทธศาสนาเชิงปฏิบัติ

สำหรับผลการศึกษาด้านทัศนคติที่พบว่า ตัวอย่างนักศึกษามีทัศนคติด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวนมากที่สุด 5 ประเด็น ได้แก่ ประเด็น “การหาความรู้เกี่ยวกับอาหาร โภชนาการและสุขภาพเป็นเรื่องจำเป็น” ร้อยละ 63.5 ประเด็น “อาหารที่มีสารอาหารครบถ้วนไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง” ร้อยละ 63.3 ประเด็น “การกินอาหารที่มีรสเค็มจัด

หรือหวานจัดก่อให้เกิดโทษต่อร่างกาย” ร้อยละ 60.5 ประเด็น “การกินอาหารจากธรรมชาติมีประโยชน์มากกว่ากินอาหารเสริมสำเร็จรูป” ร้อยละ 56.3 และประเด็น “การเลือกซื้ออาหารควรพิจารณาคุณค่าทางโภชนาการมากกว่ารสชาติและความถูกใจ” ร้อยละ 49.3 ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่นักศึกษามีทัศนคติในระดับเห็นด้วย จำนวนมากที่สุด มี 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็น “การกินไขมันจากสัตว์จะทำให้ระดับคอเลสเตอรอลสูง” ร้อยละ 52.5 ประเด็น “การกินอาหารให้อิ่มทุกมื้อจะไม่เป็นโรคขาดสารอาหาร” ร้อยละ 46.8 ประเด็น “ผลไม้ทุกชนิดมีประโยชน์ต่อร่างกายกินได้ไม่จำกัด” ร้อยละ 38.5 และประเด็น “ดื่บที่ไม่สุกจะมีรสชาติอร่อยกว่าดื่บที่ลวกจนสุก” ร้อยละ 31.8 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามีทัศนคติในระดับไม่เห็นด้วย จำนวนมากที่สุด 1 ประเด็น คือ “ควรกินอาหารที่มีไขมันสูงเพื่อเพิ่มกล้ามเนื้อ” คิดเป็นร้อยละ 36.0 โดยทัศนคติของตัวอย่างนักศึกษามีหลายระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนรู้จากข้อมูลพื้นฐานที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ทัศนคติต่อประเด็นต่างๆ แตกต่างกัน ดังที่ ปราโมทย์ เทียงตรง (2556) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของทัศนคติว่า เกิดจากการเรียนรู้ประสบการณ์หรือการเลียนแบบ สามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งได้ สามารถเปลี่ยนแปลงได้และเป็นสิ่งโน้มน้าวให้เกิดเป็นพฤติกรรมต่างๆ ของแต่ละบุคคลไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมทางบวกหรือพฤติกรรมทางลบ ซึ่งจากการศึกษาของ สนิกานต์ ศรีมณี (2561) พบว่า ทัศนคติต่อการทำบุญ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ของประชาชน

สรุปผลการวิจัย

1. นักศึกษามีความเชื่อด้านการถวายอาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ ดังนี้ 1) การถวายอาหารในประเภทอาหารที่ญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว (ตาย) ขอรับประทาน ญาติที่ล่วงลับไปแล้วจะได้รับอาหารประเภทนั้นๆ ที่นำไปถวายในอีกภพภูมิด้วยเช่นกัน” ร้อยละ 94.8 2) การถวายอาหารจะทำให้ตนเองได้รับผลบุญในชาตินี้ ร้อยละ 93.8 และ 3) การถวายอาหารจะทำให้ตนเองได้รับผลบุญในชาติหน้า ร้อยละ 93

2. นักศึกษามีทัศนคติด้านการถวายอาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ ดังนี้ 1) การหาความรู้เกี่ยวกับอาหาร/โภชนาการและสุขภาพเป็นเรื่องจำเป็น ร้อยละ 97.3 อาหารที่มีสารอาหารครบถ้วนไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง ร้อยละ 95.8 และ การเลือกซื้ออาหารควรพิจารณาคุณค่าทางโภชนาการมากกว่ารสชาติและความถูกใจ ร้อยละ 94.1

ข้อเสนอแนะ

ความเชื่อและทัศนคติด้านการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ของคนเจนเนอร์เรชั่น ‘Z’ :
กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ทำให้ค้นพบข้อมูลบางประการสำหรับ นำมาเป็นประเด็นที่จะนำมาเป็นหัวข้อในการวิจัยครั้งต่อไปได้ เช่น

เปรียบเทียบความเชื่อและทัศนคติของกลุ่มเจนเนอร์เรชั่น “Z” “Y”

เปรียบเทียบความเชื่อและทัศนคติของกลุ่มเจนเนอร์เรชั่น “Z” “X”

เปรียบเทียบความเชื่อและทัศนคติของกลุ่มเจนเนอร์เรชั่น “X” “Y” เป็นต้น

องค์ความรู้นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตด้านความเชื่อและความศรัทธา

ต่อพระพุทธศาสนาของประชาชน นอกจากจะเป็นการเสริมด้านการทำบุญของพุทธศาสนิกชนโดยทั่วไปแล้ว ยังเป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อสุขภาวะของพระสงฆ์ผู้ทรงศีล ผู้เป็นแบบอย่างแห่งความดีงามของชาวพุทธไทยได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- จงจิตร อังคทะวานิช และคณะ. (2559). สถานการณ์ปัญหาโภชนาการในพระสงฆ์ จากโครงการ **ธงไทยไกลโรค**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- เดชภณ ทองเต็ม และ จิรนนท์ แก้วมา. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัดศรีสะเกษ. **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน**, 6(10), 5017-5032.
- นัยนา ยอดระบำ และคณะ. (2556). การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการถวายอาหารสุขภาพแด่พระสงฆ์ ของประชาชนอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา. **วารสารสุขศึกษา**, 36(1), 51-64.
- พระครูสุวิธานพัฒนบัณฑิต และคณะ. (2558). การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพองค์รวมของพระสงฆ์ในจังหวัดขอนแก่น โดยเน้นการมีส่วนร่วมของเครือข่าย. **วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดขอนแก่น**, 22(2), 117-129.
- รัชนิกร ตาเสน และทรงวุฒิ ดวงรัตนพันธ์. (2562). ความเชื่อและพฤติกรรมการทำบุญใส่บาตรและถวายภัตตาหารของชาวพุทธที่เื้อต่อสุขภาพของพระสงฆ์: กรณีศึกษาในจังหวัดน่าน. **วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 12(4), 80-87.
- วัชรินทร์ ออละอ. (2557). สุขภาพพระสงฆ์ในบริบทชุมชนอุตสาหกรรม. **วารสารวิจัยสังคม**, 37(2), 89-124.
- ศนิกานต์ ศรีมณี และคณะ. (2556). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการบริโภคของพระสงฆ์และพฤติกรรม การถวายภัตตาหารของประชาชน ในเขตภาษีเจริญกรุงเทพมหานคร.

- กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสยาม และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- ศนิกันต์ ศรีมณี. (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการบริโภคของพระสงฆ์ และพฤติกรรมการถวายภัตตาหารของประชาชนในเขตภาษีเจริญ. **วารสารพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสยาม**, 19(37), 37-45.
- ศรีเมือง พลังฤทธิ์. (2562). สถานะสุขภาพและแนวทางการสร้างเสริมสุขภาพของพระภิกษุสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. **วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ**, 37(2), 133-142.
- สมเกียรติ งามัญวงศ์ และคณะ. (2561). การส่งเสริมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมของพระสงฆ์ในจังหวัดลพบุรี. **วารสารรัชต์ภาคย์**, 12(25), 94-107.
- Cronbach L. J. (1990). **Essentials of psychological testing**. 5thed. New York: Harper Collins publishers.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rdEd. New York. Harper and Row Publications.

